

La icona de la tempesta calmada

UNA INVITACIÓ A LA CONFIANÇA

L'episodi de la tempesta calmada és un tema molt freqüent en la iconografia. Contemplem ací una icona que es pot admirar en l'església greco-ortodoxa dels Set Apòstols a Cafarnaüm (on es fa memòria de l'aparició de Jesús als set apòstols a la vora del llac). Aquesta església fou construïda el 1931 damunt el lloc en què fou reconstruït la vila de Cafarnaüm després del terratrèmol del 746, i consagrada als set apòstols esmentats.

El tema de la tempesta calmada evoca cadascuna de les nostres vides. Aquesta navegació pel llac de Tiberíades, a Galilea, és com la nostra aventura, tal com ens expliquen nombrosos comentaris patristics; i és com la nostra pròpia existència –i la de la mateixa Església- tan sovint sacsejada per les intempèries de la vida i pel combat espiritual, però tanmateix protegida per la presència de Crist.

Citem el text bíblic, perquè és important de recordar l'escena: *“Aquell mateix dia, arribat el capvespre, Jesús diu als deixebles: - Passem a l'altra riba. Deixaren, doncs, la gent i se'l van endur en la mateixa barca on es trobava. L'acompanyaven altres barques. Tot d'una es va aixecar un gran temporal; les onades es precipitaven dins la barca i l'anaven omplint. Jesús era a popa, dormint amb el cap sobre un coixí. Ells el despertaren i li diuen: - Mestre, ¿no et fa res que ens enfonsem? Així que es despertà, va increpar el vent i digué a l'aigua: - Silenci! Calla! Llavors el vent va parar i seguí una gran bonança. Jesús els digué: - Per què sou tan covards? Encara no teniu fe? Ells van sentir un gran temor i es deien l'un a l'altre: - Qui és aquest, que fins el vent i l'aigua l'obeeixen? (Mc 4,35-41).*

Retinguem l'expressió: *“I seguí una gran bonança”*. Aquesta és la resposta característica dels efectes de la presència de Déu en nosaltres quan en una situació difícil, ens adrecem a Ell i quan la seva Presència, tot i ser silenciosa, ens obre els ulls per mirar més enllà gràcies a Aquell que senyoreja damunt els elements. Només hi ha una cosa que Ell no pot fer, i és de llevar-nos la llibertat de creure o de negar-li la fe en la seva potència, ja que ens estima i ens respecta infinitament. Aquest respecte és el que sembla significar el fet que Jesús dormia.

Un miracle en dos temps

La icona, dominada pel color blau, és molt expressiva amb aquestes ones inflades que mostren la mort que està a punt d'engolir-los. En la Bíblia, les profunditats de la mar sovint són símbol de la mort. És de nit i el cel és ben fosc, com a signe de la inseguretat que experimenten els deixebles. Tal com és la nostra vida, un combat entre la fosca i la llum...Els vents apareixen en la figura d'algú que bufa una trompeta. Pere, que mena la barca, braceja la vela després d'haver desvetllat Jesús. Un altre s'esmerça tant com pot a remar!

Fixem-nos que ambdós temps coexisteixen en el si de la mateixa icona. Des de l'Edat Mitja -a part dels vents que signifiquen els éssers demoníacs- els abellia mostrar els dos moments del prodigi. D'una banda, Jesús dorm; i de l'altra, en posició dreta mana que amainin els vents, amb un gest d'autoritat; i alhora un “Crist beneït”, la seva mà sotmetent els vents, i els seus dos dits junts mostrant la seva doble naturalesa; veritable Déu i veritable home. La Creu ja és representada: des del Jesús adormit al seu encarament triomfant sobre els vents. Ella evoca així la futura victòria de Crist, per la seva mort i resurrecció, sobre tota forma de mort.

És així com Jesús ens convida a la fe, tant en els esdeveniments que ens forcen a “passar a l'altra riba”, com quan la tempesta s'embraceig i que Jesús ens sembla que dorm, però que deixa al nostre lliure fer d'importunar-lo o no, de creure o no en la seva presència. De viure en la confiança, en un capteniment filial...

Frère Bernard de Cairvaux, a *Feu et Lumière* – juliol-agost 2010